Stockholms universitet

Kursanvisningar PSTP36-KBT, 22,5 hp

HT23-VT26 kursgrupp PTU23

Välkommen till kursen Psykoterapi under handledning, inriktning kognitiv beteendeterapi på psykoterapeutprogrammet! Kursanvisningarna utgår från den kursplan som är gemensam för psykoterapeutprogrammets inriktningar, men detaljerade anvisningar gällande undervisning, kurskrav, operationalisering av lärandemål och examination är specifika för inriktning kognitiv beteendeterapi. Kursanvisningarna utgår från kursplanen för PSTP36, fastställd efter revision av styrelsen för Psykologiska institutionen 2020-02-18.

Kursens innehåll

Kursen syftar till att integrera teori och praktik avseende kognitiv beteendeterapi genom patientarbete under handledning samt undervisningspass. Den egna utvecklingen som KBT-terapeut fokuseras parallellt med att ge aktuella patienter bästa tillgängliga evidensbaserade psykoterapi.

Kursen introduceras på termin 1 med föreläsning, självstudier samt redovisning vid seminarier. På termin 2 påbörjas grupphandledningen som fortsätter fram till kursens slut och är indelad i två block där det första löper över terminerna 2-3 och det andra över terminerna 4-6.

Förväntade studieresultat

De förväntade studieresultaten är genomgående i samtliga delkurser och ska fördjupas och vidmakthållas genom hela kursen. För godkänt resultat på kursen skall studenten:

- Visa förmåga att på ett fördjupat sätt integrera teoretisk kunskap och klinisk tillämpning.
- Visa sådana fördjupade färdigheter som krävs för att självständigt genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapier.
- Visa förmåga att med berörda parter muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa.
- Visa förmåga att fortlöpande utveckla självkännedom och empatisk förmåga.
- Visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna.
- Visa fördjupad förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående.
- Visa fördjupad förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.
- Ha fördjupad psykoterapeutisk färdighet utifrån den egna metodens förutsättningar.

Ovanstående studieresultat förtydligas i bedömningskriterier som är inriktningsspecifika, för KBT-inriktningen gäller ”Examinationsportfölj KBT”.

Undervisning

Kursen inleds med föreläsningar, självstudier (artiklar samt webmaterial i Athena) och seminarier på termin 1, och med uppföljning under termin 3 och termin 6. Den huvudsakliga undervisningen från och med termin 2 ges i form av psykoterapihandledning i grupp om maximalt fyra studerande.

Termin Poäng	**Termin 1** (3001) 1,5 hp	**Termin 2** (3002) 4,5 hp	**Termin 3** (3003) 4,5 hp	**Termin 4** (3004) 4 hp	**Termin 5** (3004) 4 hp	**Termin 6** (3006) 4 hp
Under-visning	Föreläsningar Självstudier Grupparbete	Handledning 40 tim	Handledning 40 tim Föreläsning	Handledning 40 tim	Handledning 40 tim	Handledning 40 tim
Exami-nation	Skriftlig uppgift/ seminarium	Examinations-portfölj	Examinations-portfölj Skriftlig uppgift/ seminarium	Examinations-portfölj	Examinations-portfölj	Examinations-portfölj Skriftlig uppgift/ seminarium

Handledaren är legitimerad psykolog och legitimerad psykoterapeut (KBT) med utbildning i psykoterapihandledning (KBT). Handledningsgrupperna bestäms av kursansvarig, studerande delas in i grupper tillsammans med andra som läser samma inriktning dvs. specialistinriktning respektive metodinriktning. För de förstnämnda ska också psykologspecifika professionsaspekter på det kliniska arbetet ingå i handledningen. Antal handledningstimmar à 45 minuter är 200. Handledningen är uppdelad i två olika block med olika handledare för att de studerande ska få erfarenhet av olika handledare och handledarstilar. Handledningen sker antingen på Psykologiska kliniken eller i av handledaren anvisad och av kursansvarig godkänd lokal.

Patientarbetet under block I fokuseras kring patienter med ångest-, depressions- och primärvårdsproblematik, och under block II kring patienter med mer komplex, komorbid eller ovanlig problematik inom det specialistpsykiatriska/somatiska området. Patientarbetet bedrivs företrädesvis på psykoterapeutkandidatens egen arbetsplats, men kan även vid behov genomföras på Psykologiska klinikens mottagning i Albano.

Kunskapskontroll och examination

All undervisning på kursen är obligatorisk.
Den första terminen examineras genom självstudier och individuella uppgifter i lärplattform (Athena) samt presentation vid seminarium. Mittkursexamination sker på termin tre med skriftlig inlämningsuppgift, kamratbedömning samt seminarium avseende behandlingsutvärdering. Slutexamination sker genom framläggande av skriftlig uppgift avseende etik, juridik och evidensbaserad praktik i psykoterapeutiskt arbete vid slutseminarium på termin 6. Kursansvarig lämnar anvisningar för respektive examinationsuppgifter i början av respektive delkurs.

Examination av patientarbete under handledning görs varje termin genom examinationsportfölj där studentens aktuella prestationer och uppfyllelse av de förväntade studieresultaten dokumenteras av handledare och student. Examinator fattar på basis av denna beslut om betyg och tillser, om nödvändigt, att kompensationsuppgifter ges.

Kurskrav

- Delta i grupphandledningens diskussioner på ett aktivt och flexibelt sätt samt ta emot och omsätta återkoppling från handledare.
- Lämna sessionsmaterial och inspelningar för respektive session till handledare enligt anvisningar.

- Genomföra psykoterapeutisk bedömning och behandling med det antal patienter som anvisas av examinator, samt för dessa framställa skriftliga rapporter enligt anvisningar.
- Diskutera den egna utvecklingen med handledare och, om så bedöms nödvändigt, med examinator, varje termin.
- Genomföra det psykoterapeutiska arbetet i enlighet med hälso- och sjukvårdens lagstiftning och etik.

För KBT-inriktningen gäller att studenten ska genomföra bedömning och behandling med minst fyra patienter. Avbruten behandling räknas endast undantagsvis och då endast om arbetet innefattat bedömning, analys och behandlingsplan. Vidare ska den studerande och handledaren en gång per termin gå igenom de förväntade studieresultaten och skriftligen dokumentera hur studenten förhåller sig till dessa. Inför samtalet bedömer handledaren studentens kompetens i kognitiv beteendeterapi med komptensskattningsskala (ACCS). Kompetensskattningsskalan används således som ett av flera underlag för att bedöma uppfyllandet av studieresultat samt som instrument för feedback och formativ bedömning.

Betyg

Betygsättning sker med tvågradig skala, godkänd eller underkänd. För att få godkänt slutbetyg på kursen ska den studerande ha uppfyllt samtliga förväntade studieresultat och fullgjort examinationsmoment och kurskraven för respektive termin. Fullgörandet av varje examinationsmoment är en förutsättning för att få delta på nästföljande termin. Det betyder att varje termin måste vara godkänd för att studenten ska få fortsätta på nästkommande termin.

I de fall en student blir underkänd vid ordinarie examinationstillfälle ska studenten informeras om underkännandet och skälen därtill i ett samtal med examinator och handledare. Examinator kan avbryta patientarbetet i utbildningen och även underkänna en student under pågående eller avslutad termin, om handledare eller examinator gör bedömningen att studenten uppvisar sådana brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för psykoterapeutisk behandling riskeras, eller att det finns risk för att studenten kan komma till skada. För vidare handläggning av ärende vid underkännande se gällande kursplan.

Plagiat, fusk och otillåtet samarbete

Som en del i ditt ansvar som student ingår att känna till de regler som finns för examination. Utförlig information finns både på institutionens och Stockholms universitets hemsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldiga att anmäla misstanke om fusk och plagiat till rektor och disciplinnämnden. Plagiat och fusk blir alltid ett disciplinärende och kan leda till avstängning. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (gäller även enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Detta gäller även texter du själv skrivit tidigare (självplagiat). Till fusk räknas till exempel att ha med otillåtna hjälpmedel, som mobil, på prov. Att ha studiegrupper tillsammans är utvecklande och tidsbesparande, men när det kommer till examinationsuppgifter måste du vara noggrann med att arbeta själv (om inte annat tydligt anges) för att inte riskera att det ska räknas som otillåtet samarbete.

Övrigt

Studenten ingår en förbindelse med Psykologiska institutionen angående villkor för handledd psykoterapi (blankett Studentförsäkran) på arbetsplatsen samt informerar och inhämtar samtycke från varje patient (blankett Samtycke).
Examinator kan medge den studerande befrielse från kravet att delta i viss obligatorisk undervisning om särskilda skäl finns och beslutar då om kompensationsuppgift kan ges eller om frånvaron ska tas igen vid kommande kurstillfälle.
Studenter kan av olika skäl behöva ta studieuppehåll under kursens gång, då denna sträcker sig över tre år, och individuell studieplan kan behöva upprättas. Studenten ska *alltid* meddela kursansvarig vid problem att genomföra kursen enligt ursprunglig tidsplan.

2022-06-14
Aina Lindgren

Psykoterapeutprogrammet
Psykologiska institutionen

Kurslitteratur

Termin 1: Introduktion och självstudier

Whittington, A. & Grey, N. ed. (2014) *How to become a more effective CBT therapist – Mastering metacompetence in clinical practice.* Wiley Blackwell. E-bok. Kap 1, 2, 4, 10.

Artiklar, inspelade föreläsningar och arbetsmaterial i Athena – kurssida PTU23-Psykoterapi under handledning.

Termin 1: Allians

Chapman et al. (2016). Core dialectical behavior strategies for managing therapy-interfering behavior. In Chapman, Alexander L.; Rosenthal, M. Zachary, Managing therapy-interfering behavior: Strategies from dialectical behavior therapy, 31-54, Washington, DC, US: APA

Lejuez et al. (2005). The therapeutic alliance in behavior therapy. Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training, 42(4), 456–468

Okamoto et al. (2019). The therapeutic relationship in cognitive–behavioral therapy: Essential features and common challenges. Practice Innovations, 4(2), 112–123.

Safran, J. D., Muran, J. C., & Eubanks-Carter, C. (2011). Repairing alliance ruptures. Psychotherapy (Chicago, Ill.), 48(1), 80–87

Tsai, M., Yard, S., Kohlenberg, R. J. (2014) Functional analytic psychotherapy: A behavioral relational approach to treatment. Psychotherapy, Vol 51(3), 364-371

https://padesky.com/newpad/wp-content/uploads/2012/11/socquest.pdf

Termin 2-3: Patientarbete och behandlingsutvärdering

Nezu, A. (2020) When Psychotherapy Is Not Working: Ethical Considerations. Cognitive and Behavioral Practice 27 (2020) 417-425.

Sawchuk et al. (2020) What to Do When Evidence-Based Treatment Manuals Are Not Enough? Cognitive and Behavioral Practice 27 (2020) 377-391

Sverne Arvill, E., Hjelm, Å., Johnsson, L-Å & Sääf, C. (2020) *Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter.* 8 ed. Studentlitteratur.

Ytterligare artiklar och manualer för det individuella patientarbetet enligt handledares anvisningar.

Termin 4-6

Litteratur anges vid start av block II (introduktionsföreläsning i slutet på termin 3).

Kursansvarig/ Examinator

Aina Lindgren
Klinikchef, Adjunkt
Leg. psykolog, leg. psykoterapeut, handledare, specialist i klinisk psykologi

Albanovägen 6
08-16 39 90 aina.lindgren@psychology.su.se

Examinationsportfölj PSTP36-KBT

Detta dokument följer studentens patientarbete och handledning över termin 2-6 i kursen. Varje termin antecknar handledaren närvaro, patientarbete samt progression i förhållande till förväntade studieresultat och delger kursansvarig. Återkoppling till studenten ges varje termin vid individuellt samtal och en plan för det fortsatta arbetet formuleras tillsammans med studenten. Studenten tar ansvar för att dokumentet ”följer med” vid byte av handledare samt inlämnas till kursansvarig vid slutet av kursen på termin 6.

Student: Kursgrupp: PTU23

Handledare block 1: Handledare block 2:

Del 1. Närvaro

Termin	Fullgjort närvaro	Komplettering	Kommentar
2			
3			
4			
5			
6			

Del 2. Patientarbete

Termin	Huvudsaklig problematik / KBT-metod	Datum/ hl-signatur BR	Ev. Kommentar
2			
3			
4			
5			
6			

Del 3. Evaluering av studieresultat

1. **Integrera teoretisk kunskap och klinisk tillämpning på ett fördjupat sätt.**
   - ✓ Självständigt framställa beteendeanalys och/ eller fallkonceptualisering med god teoretisk förankring, evaluera dess tillämpning samt planera interventioner i samarbete med patienten
   - ✓ Kritiskt reflektera kring kognitiva och beteendeterapeutiska behandlingsprinciper och evidensbaserade metoder som är tillämpliga vid de aktuella tillstånden samt rekommendera åtgärder och interventioner utifrån detta.

Termin	Godkänd/ hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

2. **Genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapier.**
   - ✓ Operationalisera psykiskt lidande, mäta beteende och utvärdera diagnostiska iakttagelser med hänsyn till kontextuella faktorer, mångfaldsaspekter och samsjuklighet
   - ✓ Självständigt utforma psykoterapier på ett sådant sätt att de kan utvärderas på ett kliniskt och vetenskapligt sätt, samt följa den uppgjorda behandlingsplanen alt. revidera denna vid behov

Termin	Godkänd/ hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

3. **Muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa.**
   - ✓ På ett strukturerat sätt presentera relevant kliniskt material och problemställningar i handledning samt med adekvat språkbruk och korrekta begrepp skriftligen dokumentera det psykoterapeutiska arbetet
   - ✓ Analysera lagstiftningens konsekvenser för det kliniska arbetet, samt reflektera över hur psykoterapin ska genomföras med hänsyn till institutionella regler och förutsättningar

Termin	Godkänd/ hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

4. **Uppvisa fördjupad psykoterapeutisk färdighet utifrån den egna metodens förutsättningar.**
   - ✓ Uppvisa basfärdigheter, metodfärdigheter, problemspecifika färdigheter och metafärdigheter i kognitiv beteendeterapi

Termin	Godkänd/ hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

5. **Göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna.**
   - ✓ Redogöra för och reflektera kring etiska problemställningar relaterade till psykoterapins genomförande
   - ✓ Uppmärksamma och reflektera kring faktorer som bör vägleda val av behandlingsmål i samband med de för patienterna aktuella tillstånden.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

6. **Fortlöpande utveckla självkännedom och empatisk förmåga.**
   - ✓ Kontinuerligt uppmärksamma det egna terapeutiska beteendet och den professionella rollen, i relation till patienter och terapisituationen samt att vidta åtgärder för att möta ett identifierat utvecklingsbehov.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

7. **Visa fördjupad förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående.**
   - ✓ Aktivt arbeta med alliansen med patienterna och kontinuerligt uppmärksamma och bedöma motivation till psykoterapi.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

8. **Visa fördjupad förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.**
   - ✓ Nyanserat och professionellt samarbeta med psykoterapihandledare och medstudenter utifrån den givna kontexten
   - ✓ Reflektera över egen kunskap och utvecklingsområden, ta till sig information och återkoppling på patientarbetet från psykoterapihandledaren samt följa dennes råd.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			